

1837

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk immár a XXVIII-ik évfolyamába lépett.

Felhasználjuk ezt az alkalmat arra, hogy a „Bácska“-t megyénk olvasókörztségének további jóakaratu támogatásába ajánljuk. Büszkén valljuk, hogy a lap fennállása óta híven, becsülettel és tisztességgel teljesítette kötelességét, szem előtt egyedül a közélet önzetlen szolgálatát tartotta. Ennek köszönheti folytonos izmosodását, ennek köszönheti azt, hogy a „Bácska“ a megyei közéletnek már régóta számottevő tényezője. Frázisokkal és nagyhangú ígéretekkel nem dolgozunk, csak azt ígérhetjük meg az újév küszöbén, hogy nehéz munkánkat ezután is a legnagyobb lelkesedéssel fogjuk teljesíteni.

A válságos politikai helyzet kötelességünkkel teszi, hogy a bekövetkezendő időkben a rendesnél többet foglalkozunk politikával.

A nagy küzdelemből mi is ki fogjuk venni részünket. Hívek maradunk ahhoz a politikához, a melyet ez a lap, amióta politikaivá lett, homlokára irt s mindig tántoríthatlanul követett.

A legerőteljesebben hangsúlyozzuk, hogy gróf Tisza István politikájának a mostani akciója helyességének és szükségességének feltétlenül hívei vagyunk s azt körünkhöz képest a legodaadóban támogatni fogjuk.

Meggyőződésünk teljes erejével fogjuk hirdetni e nehéz órában gróf Tisza István miniszterelnök hazafiságát s államférfiúi zsenialitását, melynek diadalra kell vezetni e nemzet ügyét.

Ismételten kérjük megyénk és városunk komoly elemeit, segítsenek hírlapírói tisztünk teljesítésében anyagi és szellemi támogatásukkal.

A „Bácska“ szerkesztősége.**Előfizetési feltételek:****Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:**

Egész évre 12 korona.
Fél évre 6 korona.
Negyedévre 3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

Szerkesztői bucsuszó.

Nagyon nehéz szívvel válok meg e lap szerkesztésétől s lépek ki annak kötelékéből. Olyan volt a viszony köztem és a „Bácska“ között, mint a minő a kapocs gyermek és szülő, szülő és gyermeke között. Egész fiatalon lettem ez ujság szerkesztője s egész fiatalon tekintettem bele a politika ördögkonyhájába. Foglalkozásomat, minden izgalma dacára, nagyon megszerettem. Ambiciómnak tere nyílt, a közügyet odaadóan, lelkesen szolgálni. Ez gyönyörűséget okozott s nagyon könnyen felejtettem azokat a kellemetlenségeket és azokat a támadásokat, a melyekkel az ujságírás jár, mert a célért komolyan és becsületesen való küzdés tudata ezért bőven kárpólt. Ugy tekintettem tehát a Bácskára, mint szülőmre, aki szerény tehetségem kifejtésére teret nyújtott.

Az évek multak, ma már tizenöt esztendő szerkesztői mult áll mögöttem s ahogy év-év után repült, abban a mérvben változott át a gyermekszeretet atyai szeretetté. Ezzel a szeretettel voltam azután eltelve kis ujságom iránt, becézgettem, vigyáztam reá, fájt, ha bántották.

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.**Kérdőjelek.**

Még perzsel lelkemnek izzó aetna lángja,
Még szórja a szikrát, még lobog a máglya;
Még hiszem az álmot az álomlátókét,
Forró ajakamon ég a dal, a csók még.
Még járom a tengert az örvényes mélyet,
Bár hogy lesnek rám a hullámsírok, rémek,
Mert látom még fényét a világitóknak,
Hogy az éjszakába tűzsugarat szórnak! . . .
. . . De felettem leng a sejtelmek bús árnya,
Mint megannyi borús, gyászos felhő szárnya,
S előttem-mögöttem kérdőjelek szállnak,
Meddig lobog lángja a csóknak, nótának? . . .
. . . Megtépett sajkámnak koldús vitorlája
A vihart, az örvény vajjon meddig állja? . . .
. . . Elér-e a célhoz? . . . eljut-e a révbe? . . .
Vagy eltemetkezik összetörve, tépve;
Tenger fenekére, örök pihenőre?!

Ungvári Mór.

Rézkapcsos bibliák.

Irtá: Zöldi Márton.

Az, aki nekem ezt a történetet elbeszélte, nem azért tette, hogy a csabai nép lelkét magyarázza. Ő maga is csabai volt. Az apámnál szolgált, mint béres. De amellett filozófus lélek volt a pozitív iskolából. Ezt abból sejtem, hogy ahol és amint tehetette, került a munkát, lehetőleg messzire. Talán három ízben szolgált nálunk. Mikor megunta a mezsei munkát, a megye szolgálatába lépett. Perzekutor lett. Sokszor láttam dolmányban, rájthuzliban sétálni a csabai piacon. Lomhán, megfontoltan lépkedett. Ilyenkor irigyeltem a betyárokat. Milyen kényelmes életük lehet, ha a perzekutorok olyan lusta tempóban lépkednek, mint Rohoska Mihály. Mert ugy hívták a derék embert, aki nekem az alábbi történetet elbeszélte. Szegény, már rég künn pihen a lutheránus temető akácai alatt. De én maig is szeretettel gondolok reá.

Hogy mikor történt az az eset, melyet Rohoska elbeszél, arra nézve kevés tájékoztató adattal szolgált. Ő is az apjától hallotta kisgyerek korában. Ezt egybevetve életkorával, úgy sejtem, hogy a mult század negyvenes éveiben zajlott le a viharos esemény.

Ha a csabai nép között költők születnének, bizonyára dalba foglalták volna ezt a romantikus történetet. De a csabai anyák sokkal okosabbak, ahmogy költőket szüljenek. Inkább hatókrös gazdákat. A talaj sem alkalmas a költők okszerű fejlesztésére. Nagyon jó buza terem itt s a legutolsó csabai napszamos is jobb kenyeret eszik, mint például Norvégiában a költőfejedelem. Ahol nincs kenyérnyomor, ott szunnyad az isteni szikra.

Mikor egyszer a nővérem egy hatalmas kenyeret küldött nekem, a leányaim nem tudtak eleget enni belőle. Minden falat után esodálkozva néztek reám s kérdezték: „Papa, hogy tudtál te Csabáról eljönni?”

Ezen magam is sokat gondolkoztam, de ez nem tartozik ide.

Ismétlem, a mult század negyvenes éveiben történt. A jó csabai nép izgalmas napokat élt. Egy vakmerő rablóbanda tartotta rettegésben. Közvetlenül Csaba alatt tanyázott s az orosházi országuton garázdálkodott. Öten-hatan voltak, bár némelyek esküdtek, hogy harminc-nál is többet láttak.

A csabaiak kezdtek unni ezt az állapotot. Deputáció ment a esendbíztozhoz. A

Céld

A tizenöt év alatt sok ellenséget szereztem magamnak, de sok jó barátot is. Éreztem, hogy komoly emberek őszintén méltányolják törekvésemet. A lap is erősödött és senki azt szemére nem vetheti, hogy közdologból tréfát csinált volna, szenvedélyes, személyi harcot űzött volna, mert hiszen e lap, sokszor az érdekesség rovására, mindig tárgyilagos maradt és lelkesedése a rábizott ügy odaadó szolgálatában merült ki.

De megtanultam ezalatt a tizenöt év alatt azt is, hogy a politikai életben mindenkinek csak addig szabad helyén maradni, amíg ezzel egy nagy célnak szolgálatot tesz.

Már előre teljesen el akarok osztalni egy félreértést, egy szóbeszédet, amely visszavonulásom kapcsán néhán támadhat. Nem politikai elvi eltérések készítetnek a megye szabadelvűpárti organumának elhagyására, mert ezennel kijelentem, hogy amiként kezdő koromban politikai ideálom Tisza Kálmán volt, úgy ma vezérem gróf Tisza István, akinek elveit és személyét a legnagyobb lelkesedéssel követem s amellet a végsőkig kitartani kész vagyok.

Talán nem az egész megye közönsége, de igen sokan tudják, hogy ezen lap irányának megválasztása, legalább az én szerkesztésem óta, egyes-egyedül a szerkesztőségtől függött. Semmiféle külső befolyás nem kényszeríthette politikai állásfoglalásra.

Anyagi előnyt vagy támogatást senkitől sem kapott, csak a saját közönségétől. Kizárólag a szerkesztőségen állott, hogy a szabadelvűpárt elveit irta zászlajára; de ha anyagi érdek nem is fűzte e lapot a vezetőkhez, egy nagyon erős erkölcsi kötelék keletkezett az elvek és célok azonossága folytán az

országos, valamint a megyei és zombor városi közélet vezetői és e lap között.

Ezen erkölcsi kötelék, melynek fönmaradása képezi e lapnak létalapját, teszi szükségessé, hogy teljes harmónia álljon fenn. Én azt tapasztaltam, hogy ezen egyetértés az én maradásommal bizonyos fokig veszélyeztetve van. A kötelék távolról sem szűnt meg, csak meglazult, én ilyen viszonyok között folytathattam volna ugyan hírlapírói tevékenységemet s ennek senki sem állotta útját, ánde úgy gondolkoztam, hogy ezen lazulás folytán talán már nem lehetek szolgálatára nagy ügyünknek olyan fokban, ahogy az eredmény elérése azt megkívánná. Az erkölcsi kötelék lazulásának egyedüli oka, hogy nem ugyan az elvekre nézve, de egyes részletkérdésekre vonatkozólag nincs meg a vezetők és köztem a teljes egyetértés. Ebben a nehéz és válságos politikai időben pedig ennek is elégnék kellett lenni, hogy a laptól való megválásra bírjon, mert azt hiszem, hogy így teszek ügyünknek jó szolgálatot.

Mély hálával vagyok eltelve a „Bácska“ olvasóközönsége iránt, hiszen az ő támogatásuk és buzdító elismerésük tette lehetővé, hogy tizenöt évig e lap élén állhassak. Hálás köszönet a munkatársak díszes gárdájának, akik közül nem egy az egész tizenöt év alatt szeretettel segített. Az olvasóközönséghez és munkatársakhoz e köszönetem felül még az a kérelmem van, hogy a „Bácska“-t a jövőben se hagyják el.

Tartsák meg jóakarataikat továbbra is a lap iránt, hiszen annak léte nem lehet személyhez kötve és mert erős a meggyőződésem, hogy megyénkben és városunkban egy olyan komoly irányu, tisztességes modoru s rendíthetlen elv-

hűségű lapra, mint a „Bácska“ a mai és a jövő helyzetben még nagyobb szükség van, mint volt eddig.

Szavakkal ki sem fejezhető mély és egész bensőmmel átértzett szeretettel bucsuzom a „Bácska“ tulajdonosaitól, az én kedves kiadóimtól, Bittermann Náudor és Bittermann Sándor uraktól, akikkel együttműködésem tizenöt esztendeje alatt sirig tartó barátságot kötöttem s akiknek az én lelkeimmel való rokonzásra s felhőtlen együttműködésünk életemnek egyik legszebb emléke lesz. Ez okozza azt is, hogy amikor mint a „Bácska“ szerkesztője utoljára írok, megigérem, hogy sok öröömöm és sok bánatom tárgyához a „Bácska“-hoz hűtlen soha sem leszek.

Ezennel Isten hozzádot mondok a „Bácska“ összes jóakaróinak.

Dr. Balogh Ernő.

A választás.

A miniszteri felelősségből folyó lelkiismeretes köteleességérzet és a körülmények kényszerítő hatása alatt tanácsolta Magyarország miniszterelnöke a királynak, hogy ezt az országgyűlést, mely teljesen munkaképtelennek bizonyult, idő előtt feloszlassa.

Véget kellett vetni annak a bizonytalanságnak, amely a mostani politikai helyzetben uralkodik. A parlamentet munkaképes állapotba kell helyezni. A párttörekvéseket a választások tisztító tüzén kell keresztülbocsátani. A nemzetet abba a helyzetbe kell hozni, hogy bíráljon és ítéljen. A képviseleti rendszeren alapuló parlament a nemzettől nyeri hatalmát. Ha ezzel nem tud élni, vissza kell adnia a mandátumot. Ez az igazság és a királyi hatalomból folyik, hogy bármikor joga van a felségnek,

deputáció vezetője, az öreg Zelenyánszky tiszteletteljesen fölkerlte a esendbízós urat, hogy ne sajnálja valami módon a türhettelen állapotot segíteni.

— Már nem is merünk a tanyára menni, — kockáztatta meg alázatosan.

A esendbízós keményen ráírvált a deputációra, hogy ne avatkozzék a hatóság dolgába. A hatóság nagyon jól tudja, hogy mit kell ilyen esetben tenni. Nem kér senkitől tanácsot. Menjenek Isten hírével s ha még valaki ilyen panasszal alkalmatlankodik, hát azt lehuzatja és huszonötöt veret reá.

Ne tessék ezen esodálkozni. A hatóság mindig ilyen volt. Nem szereti, ha dolgaiba beleártják magukat. Az ilyesmi esökkenti a hatóság tekintélyét. Pedig a tekintélyre szükség van a hatóságnak. Nemesak magáért, hanem a közrend érdekében is. Ha nem volna hatósági tekintély, csinálni kell mestersegesen.

A deputáció mégis leverten távozott. Éppen aznap hallatszott, hogy Riesz Dávidot rabolták ki az orosházi országuton. Husz ezüst tallért szedtek el tőle.

Ezt mindenki borzasztónak találta, csak

Riesz Dávid nem. Oka volt reá, hogy könnyen vegye a kalandot. Azelőtt egy esztendővel ugyanis egy cigány lócsiszár becsapta a gyulai vásáron. Hamis ezüst tallérokkaal fizetett. Mikor Riesz Dávid megtudta, hogy hamis pénz van nála, nagyon nyugtalan lett. Mit tegyen? Eldobja? Ehhez nem volt elég ereje, elég hősiessége, elég szíve. Hiába a pénzt, a készpénzt, még ha hamis is, sajnálja az ember az ablakon kidobni. Mikor azonban kirabolták s elszedték tőle a veszedelmes ércneműt, megkönnyebülten sóhajtott föl:

— Hála Istennek! Legalább nem csuknak be hamis pénz terjesztése miatt.

Az állapot nem javult. A rablók makacsul kitarítottak Csaba környékén. Hallatszott ugyan, hogy néha elkalandoztak Szarvas, Orosháza és Tótkomlós alá, de a központi telep Csaba maradt.

Végre egy incidens lényegesen változtatott az áldatlan állapotban. Az incidenst Valastyán Dorka, egy szépségéről híres menyecske hozta létre.

A nevezett hö gynek mindennap, mikor az éj leszállt, valami sürgős, halaszthatatlan teendője akadt egy bodzási tanyán. Hogy

micsoda, azt nem tudom. Az ilyen dolgot nem jó a történeti félhomályból elővonszolni.

Az azonban kétségtelen, hogy Valastyán Dorka egyik éjjeli sötéteje alkalmával találkozott a rablókkaal. Ő maga dícselkedett el vele. Ez a Valastyán Dorka, ugyátszik, nyílt, egyes karakter volt. Egy szóval sem tagadta, hogy a rablók a találkozás alkalmával megölték, megcsipkedték és megcsókoltgatták. Ezt különben mindenki természetesen találta. A rablók végre is nem trappista barátok, viszont Valastyán Dorka szemrevaló, kívánatos menyecske volt. A mellett liberális.

De az emberek kíváncsisága nem ismer határokat. Mikor a szép menyecske kalandjának híre kelt, a szomszédok mindenféle kérdésekkel ostromolták. Részleteket kértek tőle. Az öreg Lepény főleg azt tudakolta, hogy mit beszéltek a zsványok?

— Mindenfélét — válaszolta Valastyán Dorka mélyen elpirulva.

Az öreg Lepény tovább firtatta:

— De hogy értetted a szavukat, mikor te nem is tudsz magyarul?

Valastyán Dorka nagy szemeket meresztett, aztán hájos egyszertűséggel folytatta:

az állambatalom másik birtokosának, a nemzetnek kifejezett akaratára appellálni s e célból új választásokat elrendelni.

Ne felejtjük soha és tartsuk folyton szemünk előtt, hogy a mai egész harc itt a körül forog, vajjon tűrhető-e olyan képviselőházi tárgyalási rend, amely mellett husz képviselő üres és haszontalan szavaztatásokkal, minden komolyabb ok nélküli napirendi vitákkal, a parlamenti nyilvánosságban rejő legfontosabb szabadságjogok folytonos megcsufolása végett zárt ülésekkel, hónapokon, sőt éveken keresztül a parlament komoly munkáját megakadályozza. Itt eredetileg semmiféle más aktuális politikai kérdés nincs, mely a nemzet itéletére vár. Ez irányban kell tehát felvilágosítani a népet, a választópolgárokat. Tisza István gróf miniszterelnöknek, midőn a képviselőházi tárgyalások rendes menetének biztosítása végett a házszabály-reviziót indítványozta, tisztán a technikai obstrukció kiküszöbölése lebegett célja gyanánt. Ennél többet elérni nem akart. Az obstrukció az új házszabályok mellett is lehetséges, csak többé a gyerekes és alacsony eszközökkel ezt üzni nem lehet.

De ötven-hatvan képviselő ezután is csinálhat obstrukciót és az „ultima ratio rerum“-nak ez az eszköze továbbra is fennmaradt és alkalmazható mindazon esetekben, midőn az alkotmányos szabadságjogok bármely részről veszedelmbe kerülhetnek. Ezt a fegyvert a parlament kezéből kicsavarni senki sem akarja. Erre a fegyverre esetleg szükség lehet. De erre a fegyverre szintén azt kell felírni, amely felirat a nemes lovagok kardját ékesítette: „Ok nélkül

ki ne huzd s becsülettel tedd a hüvelybe!“

A parlamenti revolver-rendszert kell kiküszöbölni, de a tisztességes fegyverek csorbítatlanul maradjanak továbbra. A technikai obstrukció a bányák és a léhák könnyen kézre kapható fegyvere. Ennek alkalmazásához még ész, sőt nyelv sem szükséges. Ehhez csak vakmerőség kívántatik és a lelkiismeretesség teljes hiánya. Az erkölcsi tébolynak azon foka, mely már minden szilárd alapot kirugott maga alól.

Az a kérdés és a választók millióinak arra a kérdésre kell felelni, hogy tovább akarja-e tūrni az eszeveszettség, a „moral insanity“ uralmát, vagy a parlamentet tisztességes, tehetőséges, munkás, becsület- és kötelesség-tudó férfiak kezébe akarja-e átadni. Ez a kérdés dől el a választásokon. És ha így tisztán tesszük fel a kérdést, hogy az ország elítéli-e vagy helyesli a technikai obstrukciót, a feleletet már előre tudjuk. Mert ismerjük a magyar nemzet legősibb nemzeti hagyományát, a józanságot és az előrelátást.

Viszont a szövetkezett ellenzék is látja és érzi, hogy a kérdés ily tiszta és az igazságnak megfelelő felállítása a technikai obstrukció teljes elítélését vonja maga után, a nemzet marasztaló verdiktje tekintetében kétség többé nem lehet. Ezért éppen ezt a kérdést iparkodik homályba, füstbe burkolni és előhozakodik minden más ügygel. De ez is mind merő feltevés, alaptalan gyanakvás és lelkiismeretlen számítás a választók tájékozatlanságára, tudatlanságára avagy szilaj szenvedélyeikre, melyek a társadalmi és állami rend fel-forgatására irányulnak.

A szövetkezett ellenzék program-

jának bő köpönyege alatt meghuzódhatik a legtágabb lelkiismeretlenség és hazafiatlan törekvés. Mert a jelszó: minden körülményesebb program nélkül az ellenzéknek egyesülni kell. A vörös anarchistától a legfeketebb reakcióig minden színvegyülék, minden pártárnyalat felolvad ebben a programban, melynek alapja tulajdonképpen egy nagy hazugság, hogy a kormány a házszabályrevízióval az alkotmányt, a parlamenti szólásszabadságot akarja megsemmisíteni. Ez a legigazságtalanabb ráfogás és nincs az országban egyetlen józanészű, tisztességes érzésű ember, aki ezt elhiszi.

A tények, a közelmúlt eseményeinek közvetlen tudása mellett ily képtelenséget a kormányra fogni már egymagában az ítélőképesség és előrelátás legnagyobb fogyatkozására vall. Ugyan ki hiszi el ezt, mikor mindenki tudja, hogy éppen a technikai obstrukció az, mely a parlamenti szólásszabadságot, a parlament szabad tevékenységét, az alkotmányos többség törvényes formában jelentkező akaratának érvényesülését akarja. Ennek a rákbetegségnek kioperálásához fogott éppen a kormány és ezt akadályozza az egyesült ellenzék hamis ürügyek alatt. A mérge pedig harapódzik, terjed. Ezért szükséges a nemzet gyors beavatkozása. És mi nyugodt lélekkel várjuk a verdiktet, mely a szabadelvűpártra nézve csak helyeslő lehet.

M. N.

Az új esztendő kezdetén.

Elkövetkezett a leszámolás ideje. Üssük fel a könyvet, melynek címtáblájára sok szép reménnyel irtuk reá ezelőtt egy esztendővel: 1904. Lapoz-

— De hiszen tótul beszéltek!

— Tótul?

— Persze. Mind tótok. Mondták. Nőgrádból valók. Csak tudom.

Az öreg Lepény még egyszer föltekerte a kérdést. Hangja ümepiesen esengett:

— Ide vigyázz. Dorka. Igazán felelj. Csakugyan tótok azok a zsványok?

— Ha mondom . . .

— Akkor jó van. — mondotta az öreg Lepény kiegyenesítve derekát.

Még az este összeszedett hat embert. kiket vasvillával, kaszával és ásóval fölfegyverzett. Elmentek a rablókat keresni. Nem éreztek semmi félelmet, aggodalmat, vagy ahhoz hasonlót.

— Hiszen — magyarázta az öreg Lepény tótok.

Hajnalban meg is találták őket a meggyesi esárdá előtt. Éppen szekerre akartak ülni. Ebből semmi sem lett. Az öreg Lepény és társai rájuk rontottak. A harc rövid és heves volt. A megtámadott bunyikok nem tudták megérteni, hogy a csabaiak honnan veszik egyszerre a hősiességnek azt a esodás mértékét, amelylyel hátokat, fejüket véresre verik?

Nos, a zsványok az első összetűzés után gyáván, nyomorultan megfútottak. Valószínű, hogy meg sem állottak a nőgrádi hegység aljág.

Az öreg Lepény pedig nyugodtan lépkedett haza embereivel. Mintha csak valami mezei munkáról tértek volna meg. Egyik sem csinált vitést belőle, hogy a rablókat elkergették. Hiszen csak tótok.

Ha mi azt előbb tudtuk volna! — mondotta az öreg Lepény fejcsóválva.

A rend és nyugalom helyreállt. Akinek pénze volt, az ismét zavartalanul örülhetett neki. Egy-két hónap múlva el is felejtették az egészet. Azaz nem egészen . . .

Történt ugyanis, hogy egy szép vasárnapon Kitka Mátyás, kinek Fényesen volt a tanyája, bejött ötödmagával a városba istentiszteleetre. Elvégezvén az ajtatosságot, visszamentek a fényesi tanyára. Lassan, nyugodtan haladtak, beszélvén az örök témáról, az idők járásáról. Meg magasan állott a nyári nap, mikor a Körös mellett elhuzodó fűzeshől három gyanus alakot látnak kilépni. Mindegyik kezében duplapuska volt. Nem lehet kétség kilitük iránt.

Kitka megállította a társait, kik közt Rohoskának az apja is volt.

Nézzétek — mondotta megint itt vannak ezek a zsványok.

Az ám!

Nohát — folytatta az öreg Kitka — most nincs kegyelem, agyonütjük őket. Jertek!

Azzal, úgy ahogy voltak, fegyvertelenül megtámadták az állig fölfegyverzett zsványokat. Azaz volt fegyverük, a rézkapcsos, vas-kos bibliák. Azzal ütöttek, sujtottak. Mindegyik egy bibliai Sámson erejét érezte karjában.

A harc kemény volt. A megrohant zsványok veszettül védelmezték magukat. De hasztalan. A bibliák rezes hegye úgy kopogott a fejeken, mintha menykövek sujtottak volna le. Az egyik zsványt agyonverték, a másik kettő véres fövel megadta magát.

Kitka bevitte őket Csabára s átadta a esendbízotnak. A halottat is, a sebesülteket is.

A esendbízot hivatalos mogorvasága enyhült egy kisé.

Jól tettetek, — mondotta, — ambar reggelre magam is behoztam volna őket.

Mikor a esendbízot vallatni kezdte az

zuk végig s elmélkedjünk. Hasznos az ilyen foglalkozás, mert tanulunk belőle.

Tarka könyv ez, minden lapja más színű. Az egyikről örömet olvasunk le, a másiktól szomorúságot; itt biztató remény, ott a bizonytalantól való esüggedés, ennek a láttára kiderül az arcunk, annak a láttára beborul. Immár tul vagyunk azon is, ami jó volt, azon is, ami rossz volt. A jónak emléke felujul bennünk és örvendünk neki; a rossznak az emléke eszünkbe juttatja, hogy nem minden kívánságunk teljesedik s megkönnyebbülteni sóhaj-tunk fel: „Csakhogy elmúlt!”

És minden embernek van egy-egy ilyen tarka könyve, örömmel és bánattal teljes könyv; ezek a könyvek mind különböznek egymástól éppen úgy, mint az emberek. Ámde minden könyvben legékebben szólnak, a panaszos lapok, ezek mellett az örömmel és megelégedésnek a krónikája bántortalan, félénk, hallgatag.

Kérdezd meg a szomszédját: meg van-e elégedve? Azt fogja felelni: „Nyomoruság az egész élet!” Az elmúlt esztendőnek a krónikája szakasztott olyan, mint a többi esztendőké: nyomoruságról szólnak a beszédes panaszhangján. Ha pedig száz esztendővel ezelőtt íródott az a krónika, az is tele van panasszal, mert az emberek minden időben hajlottak az elégedetlenségre, jobban hajlottak, mint a megelégedésre.

Ez baj volt akkor is, baj ma is.

Arról tesz tanúságot, hogy bennünk emberekben több a kívánság, mint amennyi a megelégedéshez szükséges. A kívánság olyan, mint az árnyék, minél nagyobb a fény, annál nagyobb az árnyéka annak a fénynek.

Ha körül nézel kis családjában s

elfogott zsványokat. Kítka nagyot nézett. Kisült, hogy nem tótok, hanem magyarok Biharból.

Mikor késő este hazafelé bandukolt társával, szótalan, magába merült volt. Azon a helyen, ahol a hőstettet elkövette, megállott s odaszólt Rohoskának:

Te, Mátó, jó ám, hogy nem tudtuk, hogy magyarok.

Bizony jó, bagyták helyben a többiek.

Nem is lóháton, ahogy tisztességes betyárokhoz illik, hanem kocsin jártak. Másban is eltértek a betyárhagyománytól. Nem loptak lovat, tehenet, nem hajtottak el juhokat, sertéseket, csak pénzt szedték el az emberektől. Készpénzt, valutát.

A készpénzt senki sem szereti odaadni. Legkevésbé az olyan szorgalmas, takarékos nép, mint amilyen a csabai. Már hetekig, hónapokig tartott ez a garázdálkodás. Az emberek rettegve léptek át a város határát, mert az átkozott rablók éjjel-nappal talpon voltak. Evidenciában tartottak minden embert, akinél egy kis pénzmag föltételezhető volt.

látod, hogy mindenki egészséges, hogy meg van a mindennapi kenyered, munkabíró kezéd téllenül nem hever, tisztos ruhát öltesz magadra, hogy az Ur színe elé járulj: ne panaszkodjál, ember, hanem fogd össze a két kezedet s adj hálát a te jó Istenedhez, aki gyümölcsözővé tette fáradozásodat.

Ha pedig látnod kell, hogy családot valamelyik tagja nehéz kórral küzdve szenved, ajkadra panaszszót vajjon nem veszel-e hiába? Tanulj túrni a szenvedővel s fordulj ahhoz, akitől jön a csapás és áldás, a vigasztalás és megkönnyebbülés.

A mások szerencséje ne tanítson téged arra, hogy sorsod ellen zugalódjál: a mások szerencsétlensége ne tanítson téged arra, hogy magadat jobbnak tartsd másoknál. Mert valahány ember van ezen a világon, mind arra teremtett, hogy kivegye részét a jóból is, a rosszból is. Az ember sorsát pedig egy hatalmas kéz intézi, melyet a káromló szó hiába ostromol.

Vegyük észre az életnek apró-cseprő örömeit, amire sokan ügyet sem vetnek. Lám, a koldus megköszön minden darab kenyeret, minden krajcárkát s tovább járja az életnek útját, mert Isten irgalmassága odarendeli melléje az adakozót. Az épkézláb ember miért nem köszöni meg Istennek azt, hogy van ereje a munkához? A munkának gyümölcsét miért nem tekinti éppen olyan ajándéknak, mintha Istentől jött volna? Hiszen egy lehelettől függ az ő ereje, az ő munkássága: esendő féreg az ember: akár bársonnyal kibélelt hintóban jár, akár mezitláb.

Igy gondolom én, így érzem s ha egy-egy megelégedett embert látok: megtelik örömmel a szívem s azt gondolom magamban, hogy a tarka könyvnek lapjai nem fognak mind zokszóval megtelni, örömről is szólnak.

Emeljük fel szívünket az újév kezdetén az Urhoz; némitsuk el a panaszt, mely meddő és haszontalan: ültesse el az a hatalmas égi kéz szívünknek kertjében a reménységnek, a bizalomnak, a szeretetnek, a hitnek, legfőképpen pedig az alázatosságnak, a háladatosságnak a magvát. Ha ezek lesznek a mi szívünkben kikelendő: bizony mondom a panaszszó nem fog megsokasodni! És kérjük az Urat, hogy áldja meg a mi törekvéseinket, melyek becsületesek és tiszták; fordítsa el tőlünk a vigasztalan csapásokat s ha hogy mégis meglátogatnak, adjon nekünk erőt azoknak leküzdésére.

Az új könyvben pedig, melyre reá irtuk: 1905, írjuk oda hittel, szeretettel és bizalommal jeligéül: „Isten nevében kezdem el.”

Gaál Mózes.

Választási mozgalom.

Elszórtan bár, de már érkeznek tudósítások a vármegyében megindult választási akcióról. Az előjelekből ítélve, erős küzdelem lesz az egész vonalon. Ahány párt csak van, az mind állít jelöltet, vagy legalább is szándéka van állítani. Hogy aztán a különbözőbbnél-külömbözőbb kombinációk látnak napvilágot, az csakis ennek tulajdonítható.

Még most nagyon is korai volna határozott képet rajzolni a helyzetről, mert hiszen még nagyon is az elején vagyunk a választási kampagnének, egy azonban mégis pozitív tény és pedig az, hogy megyeszerte a szabadelvűpárt kitűnően szervezve, a legnagyobb lelkesedéssel indul a küzdelembe. Választókerületenként a párt erősen tömörül és oly jelöltek köré csoportosul, kiknek megválasztása előre is biztosnak látszik. Komoly politikusok, a vármegye közéletében előkelő szerepet vivő férfiak nevei díszítik a kerületenként megalakult szabadelvűpárt zászlait, s garantálják előre is a fényes győzelmet.

Az ellenzék részéről természetesen erős agitáció folyik a szabadelvűpárt ellen, s ahol csak alkalom nyílik egy talpalattnyi tér elfoglalására, azt el is foglalni nem marad megkíséretlenül. Ez azonban csak sarkalja, buzdítja a szabadelvűpárt harcosait fokozatosabb küzdelemre és az elfoglalt pozíciók feltétlen kézbentartására. Azokból a rövid tudósításokból, melyeket eddig kaptunk kézhez, határozottan az olvasható, minek okából csakis a biztos győzelem reménye élhet bennünk s a választás eredménye meg is fogja valósítani azt minden bizonnal.

A beérkezett tudósításokat, melyekben nagyrészt van a később megváltozandó kombinációkból is, a következőkben adjuk:

Zomborban is legközelebb meg lesz a képviselőjelölés és a hangulatból ítélve a szabadelvűpárt dr. Drakulits Pált, az eddigi képviselőt fogja kikiáltani jelöltnek. A regőcei kerületben Pinkovits Elemér földművelésügyi fogalmazó, a hódcsági kerületben Ertl János földbirtokos, a magyarkanisai kerületben dr. Buday Pál főszolgabíró, Zenta városában Kovács Pál, aki a várost már képviselte, lesz minden valószínűség szerint a szabadelvűpárt jelöltje. Az összes jelöltek megválasztása iránt a legszebb reményekkel néz a szabadelvűpárt.

Az újvidéki szabadelvűpárt végrehajtó bizottsága december hó 27-én ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a párt újraszervezése és orsz. képviselőjelölése céljából január 8-án nagygyűlést tart; egyben az előmunkálatok végzésére szűkebb bizottságot küldött ki.

Bajáról írják: Miközben a bajai ellenzék egyértelműleg Rajk Aladár országgyűlési képviselőjével száll a küzdelembe újból, addig a szabadelvűpárt jelöltjére nézve még nincs teljes megállapodás. Emlegetik Gajary Ödönt és a vármegyének egy föltötte népszerű főurat. Ez utóbbi volna — nézetünk

szerint — hivatva küzködő városunkat a szabadelvűség révébe és a boldogulás útjára terelni.

Monostorszegegről írják: A monostorszegei választók majdnem teljes számmal Matkovits Béla járási főszolgabíró köré csoportosultak. Erről a szabadelvűpárt elnökségét a következő sorokban értesítették: „Tudomásunkra jutott, hogy a választókerület szabadelvű polgárainak bizalma a bekövetkezendő országgyűlési képviselőválasztás alkalmával tek. Matkovits Béla, köztisztviselőben álló járási főszolgabíró köré csoportosult s őt fogja a kerület képviselői mandátummal megbízni. Mi tisztellett alulírott választó polgárok, ezen mozgalomhoz lelkesedéssel csatlakozunk és ez ezen körülményt tek. elnökséggel nihez tartás végett tudatjuk. Monostorszege, 1904. évi december 26.” (Több mint 100 akurás.)

Az újverbácsi kerületben a szabadelvűpárt jelöltje az eddigi képviselő báró Vojnits István, az ellenzék eddig jelöltet még nem állított; az almási kerületben eddig Latinovits Géza szabadelvűpárti jelöltnek nincs ellenjelöltje, az apátfeni kerületben Matkovits Béla főszolgabíró lép fel szabadelvűpárti programmal, a volt képviselő Fernbach Péter itt nem lép fel; a bajai szabadelvűpárt Vojnits Istvánt szeretné felléptetni, ha nem fogadja el a jelöltséget, akkor Gajári Ödönt kéri fel, az ellenzék az eddigi képviselőt dr. Rájk Aladárt lépteti fel. A kerényi kerületben az eddigi szabadelvűpárti Pinkovits József képviselő. Szabadkán az I. kerületben ismét Mukits Simon lép fel ellenzéki programmal; a szabadelvűpárt még nem állapodott meg az ellenjelölt személyében, a II. kerületben az eddigi Vojnits Sándor szabadelvűpárti képviselővel szemben dr. Antunovits József lép fel Ugron-párti programmal. A kölpényi (kulpini) kerületben Mihailovits Kornél szabadelvűpárti képviselő lép fel. A titeli kerületben képviselőnek ismét Milosavlyevits Milán lesz jelölve a szabadelvűpárt által.

A szerb radikálisok gyűlése. A szerb radikális párt országos vezérőrbizottsága múlt hó 29-én Ujvidéken gyűlést tartott, melyen az ország minden részéről mintegy 70 radikális vezetőférfi jelent meg. A gyűlésen határozatilag kimondták, hogy az eddigi passzivitással felhagynak és az aktivitás terére lépnek. Kimondták, hogy az ellenzéki pártok közül egyikhez sem csatlakoznak s a közeli képviselőválasztáskor nemzetiségi programmal jelölteknek fognak állítani.

Városi közgyűlés.

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága 1904. évi december hó 30-án d. u. 3 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgyai voltak:

A m. kir. belügyminiszter leirata a városi házipénztár, kövezési-és nyugdíjalap 1905. évi költségeloirányzatának jóváhagyása tárgyában. — Jóváhagyatik és a tanácsnak kiadatik.

A városi igazoló választmány jelentése a folyó évi december hó 13-án megtartott városi bizottsági tagválasztás tárgyában. — Végleg igazoltattak.

A város polgármesterének előterjesztése Wamoscher Géza bizottsági tag elhalálása folytán a jövő 1905. évi városi legtöbb adót fizetők sorába egy pótlagnak behívása iránt. — Veszeloyszky Péter biz. tag hivatik be.

Dr. Nikolits György, dr. Poppovits István és Merkóvits András zombori lakosok kérvénye

az 1905. évi legtöbb adót fizető városi bizottsági tagok sorából való törlésük iránt. — Töröltettek.

Ujman megalakult városi bizottságok: A bíráló választmány tagjai: dr. Danninger Ádám, dr. Grüner Samu, dr. Falcione Nándor, Kozma László, dr. Lallosevits János.

Az igazoló választmányba megválasztottak: dr. Drakulits Pál, Falcione Gusztáv, id. Heindlhofer Róbert, dr. Konyovits Dávid, dr. Thurszky Zsigmond; a főispán által kinevezettek: elnökek: Koczkar Zsigmond, tagoknak: dr. Bikár Nenád, Fejér Gyula, Lippert Ferenc.

A számonkérőszékbe beválasztottak: dr. Konyovits Dávid, Kozma László.

Az állításkötelesek szavató bizottságába beválasztottak: Thurszky Jenő rendőrfőkapitány, Fejér Gyula, Ilkits Száva, dr. Czeisel Lajos József, János Gusztáv, Kupuszarevits Lyubomir, Poppovits Zsarkó, Radicsévits Sándor, Sztrilich Zsigmond, Veszeloyszky Péter.

Gazdasági és pénzügyi bizottság: dr. Bikár Nenád, Bittermann Nándor, dr. Czeisel Lajos József, dr. Drakulits Pál, Falcione Gusztáv, dr. Falcione Árpád, Falcione Lőrinc, Fejér Gyula, Frey Imre, dr. Grüner Samu, id. Heindlhofer Róbert, Henneberg Sándor, Koczkar Zsigmond, dr. Lallosevits János, Lallosevits Jakab, Sztrilich Zsigmond, Veszeloyszky Péter, Vukicsévits Péter.

Jogügyi bizottság: hivatalból: Hauke Imre polgármester, elnök, Gyurisits György főjegyző, Radicsits Lázár aljegyző, dr. Thurszky Zsigmond t. ügyész; megválasztva: dr. Balogh Ernő, dr. Bikár Nenád, dr. Bikár Vojin, dr. Bugarszky Szilárd, dr. Czeisel Lajos József, dr. Drakulits Pál, dr. Falcione Árpád, dr. Falcione Nándor, dr. Fratriesevits Aszt Vince, dr. Goszda Elek, dr. Grüber Lajos, dr. Grüner Samu, Henneberg Sándor, Koczkar Zsigmond, dr. Konyovits Dávid, Kozma László, dr. Krónits István, dr. Kosztits Lázár, dr. Lallosevits János, Lippert Ferenc, dr. Maximovits Miklós, dr. Markowith Lajos, Molnár István, dr. Mayer Nándor, dr. Nikolits György, Poeskay Sándor, Pribil Ernő, Radány Péter, dr. Strasser Lajos, Széchényi József, Szondy Mátyás, dr. Szemző Dezső, dr. Scheer Ármán, Vukicsévits Péter.

Kertészeti bizottság: ifj. Bosnyák József, dr. Bugarszky Szilárd, Falcione Gusztáv, Frey Imre, dr. Falcione Nándor, Koczkar Zsigmond, Veszeloyszky Péter, Vukicsévits Péter.

Színügyi bizottság: elnök: dr. Alföldy Árpád h. polgármester, Spanyol József, Gergurov Milán, Veszelinovits Milorád, dr. Bikár Nenád, dr. Balogh Ernő, dr. Czeisel L. József, dr. Falcione Árpád, dr. Goszdu Elek, dr. Grüner Samu, Koczkar Zsigmond, Kozma László, Pribil Ernő, Zsuljevits Ernő.

A kegyuri bizottságba az összes róm. kath. bizottsági tagok.

Építészeti bizottság: elnök: Thurszky Jenő rendőrfő., Radicsits Lázár, Gergurov Milán, dr. Thurszky Zsigmond, dr. Poppovits István, Bittermann Nándor, dr. Bugarszky Szilárd, Falcione Lőrinc, Henneberg Sándor, id. Heindlhofer Róbert, dr. Lallosevits János, Lippert Ferenc, Veszeloyszky Péter.

Közvágóhídi bizottság: Thurszky Jenő rendőrfő., Gruits Trifun, Pekánovits András, dr. Poppovits István.

Közegészségügyi bizottság: elnök Fejér Gyula, dr. Konyovits Dávid, dr.

Poppovits István előadó, dr. Huber József, dr. Danninger Ádám, Balezzer György, Illy György, Szilárd Jakab, dr. Mérey, Gergurov Milán, Szabó László, Tárczay István, Buday Gergely, Falcione Lőrinc, Gräff Nikáz, Georgievits Koszta, Karakásevits Milivoj, Sztrilich Zsigmond, Thurszky Jenő, Veszelinovits Milorád.

Polgári főavatató bizottság: Elnök: dr. Konyovits Dávid. Becsüsök: Szauerborn Károly, Georgievits Szilárd, dr. Fratriesevits Aszt Vince. Állatorvos: Matzitz Lajos.

Az esküdtek összeiró bizottság: Bittermann Nándor, dr. Bugarszky Szilárd, dr. Czeisel Lajos, dr. Falcione Nándor, Frey Imre, Karakásevits Milivoj, Radicsévits Sándor, Pribil Ernő, Ugri Mihály, Vukicsévits Péter.

Esküdtek bizalmi férfai: dr. Bikár Nenád, ifj. Bosnyák József, dr. Grüner Samu, id. Heindlhofer Róbert, dr. Mayer Nándor, Vukicsévits Péter.

H i r e k.

Ujévi üdvözlések. Az újév alkalmával a helybeli hatóságok, hivatalok és testületek in corpore tiszteltek mindenütt a vezetőknél és tolmácsolták jó kívánataikat. A vármegyénél, miután Latinovits Pál főispán e napon távol volt, a vármegye közönsége és a tisztviselői kar nevében Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán sürgönyileg üdvözölte a főispánt. Testületileg tisztelgett a vármegye tisztikara Karácson Gyula kir. tanácsos, alispánnál, kinek a tisztikar nevében Vojnits István főjegyző kívánt boldog újévet. Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán köszönetet mondott az ovációért s ezután a tisztikar Vojnits István főjegyzőhöz vonult s őt üdvözölte. A városnál hasonlóképen folyt le a szokásos újévi tisztelgés. A városi tisztikar élén dr. Alföldy Árpád h. polgármesterrel Hauke Imre polgármesterhez vonult, kinek dr. Alföldy Árpád tolmácsolta a tisztikar jó kívánatait. A tisztikar tisztelgése után a felső kereskedelmi iskola tanári kara, az elemi iskolai tantestület, tűzoltóság és a m. kir. honvéd tisztikar üdvözölte a polgármestert az újév alkalmából. A pénzügyigazgatóságnál Popp György, kir. tanácsos, pénzügyigazgatót úgy az igazgatóság tisztikara, valamint az összes pénzügyi hivatalok tisztviselői üdvözölték.

Fehér Ipoly kitüntetése. Király Öfelsége Fehér Ipoly panonhalmi főapátnak, a szegedi tankerület egykori főigazgatójának, a közügyek és a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül a v. b. titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta.

Kinevezések. A pénzügyminiszter Propper Adolf kecskeméti adóhivatali gyakornokot az óbecsei és Fodor Pál ráckevei adóhivatali gyakornokot a zombori adóhivatalhoz tisztékké nevezte ki.

Megeősítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Zorkóczy Lajos újvidéki állami polgári iskolai igazgató-tanítót, igazgatói minőségében megeősítette.

Jubileum. Dr. Széchényi Tamás, a bacskaiai járás főszolgabírája múlt hó 18-án töltötte be közszolgálati működésének 10. évét. Tisztelői és jóbarátai ez alkalommal üdvözölték a jubileumot.

Szilveszter-est a kaszinóban.

Híven az ősrégi hagyományokhoz, a zombori kaszinó egyesületi dalárda az elmúlt évzaron is sikerült dalestélyt rendezett. Nagyszámu és előkelő közönség gyűlt egybe ez alkalommal is, úgy hogy a mulatság teljesen egy magaslaton állott a többiekkel. A táncot és vigadozást természetesen hangverseny előzte meg. Ritka szakértelemmel volt a hangverseny

minden egyes száma összeállítva, miáltal felette élvezetes dolog volt azokban gyönyörködni. A dalárda férfikara által kitűnően előadott nyitánnyal kezdődött meg a hangverseny. Ezt követte Csavojác pompásan lejátszott Wieuxtemps-féle Polonaise, melyet meglepő virtuozitással kísért zongorán Jovánovits Matild urleány, akit hatalmas tapsokkal fogadott a közönség és lelkes éljenekkel honorált a játék befejeztével. A szép sikertől lelkesítve a bájos szereplő még egy Liszt-féle ábrándot adott elő hasonló tökélyvel és hasonló sikerrel, mint az előbbinél. Jovánovits Matild urleány játéka után Marschall Béla énekelte nagyon szépen a „János vitéz”-ből az „Égy rózsaszál” című pompás dalt Tomcsányi Aladár kitűnő zongorakísérete mellett. A közönség lelkes tapsokban részesítette őket. A hangversenyt a férfikar által énekelte magyar népdalok fejezték be. Ezután megkezdődött a tánc, mely még a másik esztendőben is alig akart véget érni.

Katonai ünnepély. A helybeli honvédszázalaj tisztikara az elmúlt karácsonyi ünnepek alkalmával fényes tanujelét adta annak az együttérző bajtársi szeretetnek, melynek úgy a közkatonára, mint pedig a katonatiszt között fenn kell állania, hogy az a magasztos cél, mely a zászló szövetén ragyog, elérjék. A tisztikar a legénység vallásos érületét és a bajtársi viszonyt ápolandó karácsonyi ünnepet rendezett a laktanyában. Hatalmas karácsonyfa alatt sorakozott fel a legénység s várta a csinos ajándékok kiosztását, melyeket Falcione Gyula főhadnagy választott össze nagy szakértelemmel. A legénységgel szemben a tisztikar foglalt állást, élén Petrovits György százados parancsnokkal. Az ünnepély d. u. 5 órakor volt. Petrovits György zászlóaljparancsnok szép beszédet intézett a katonákhoz és buzdította őket úgy a vallásosságra, mint pedig a hazafias érzés ápolására. Ez után a tisztikar szétszórta az ajándékokat: pipát, szivart, fűgét, narancsot és még sok hasznos dolgot. Az ajándékok szétszórása után a legénység külön vacsorában részesült.

Sajtóper lapunk ellen. A nyáron történt, hogy Birvalszy György dr. háza kigyulladt és a tetőzetet elhamvasztották a lángok. Ezt a károsultra nézve szomorú tény, mint a közönséget érdeklő eseményt, lapunk annak idején leközölte azzal a megjegyzéssel, hogy a tűz állítólag a kocsis gondatlanságából keletkezett. A hatósági vizsgálat azonban megdöntötte lapunk ezen állítását s ezért mi nyomban a következő számban helyt is adtunk a hivatalos kijelentésnek és David Sándor kocsis ártatlanságát hangoztattuk. Igen ám, de David Sándor ezzel nem volt megelégedve s kijelentette azt, hogy becsületében megbántottnak érzi magát s ezért lapunk felelős szerkesztője ellen sajtóper indított. A sajtóper megindításakor a David Sándor által inkriminált hírlapi közleményért lapunk felelős szerkesztőjének távollétében a közlemény szerzője és leközölője Topits Zoltán lapunk h. szerkesztője vállalta magára a felelősséget, akit ezért a zombori kir. törvényszék nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás és becsületsértés miatt vád alá is helyezett. A tárgyalás ez ügyben múlt hó 31-én folyt le. A törvényszék dr. Gozdu Elek elnök, dr. Kovácsits Cézár és Szedressy Ödön bírákból alakult meg. A vádat dr. Turányi Zsigmond, a védelmet dr. Bruck Jenő képviselték. A tárgyalás nagyon rövid volt s a vád- és véd-beszédek elhangzása után a kir. törvényszék elnöke rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely Topits Zoltán, lapunk h. szerkesztőjét a vád és annak következményei alul teljesen felmentette. Vádlott az ítéletben

megnyugodott, míg a vádló felelősséget jelentett be.

Sándor község átcsatolása. A közönség előtt ismeretes, hogy a magyar törvényhozás a Szabadka mellett fekvő Sándor községet Szabadka városába kebelezte be és mint önálló községet megszüntette. A hivatalos átadás és átvétel ebből kifolyólag a múlt hó 30-án történt a megye részéről Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, dr. Mikosevits Kanut főügyész és dr. Frank Mihály árvaszéki elnökhelyettes és Szabadka város részéről Bíró Károly polgármester és a tanács tagjai jelenlétében. A hivatalos aktus rövid volt s annak végzetével Sándor község megszűnt a megye kötelekébe tartozni.

Tűzoltó bál. Hatalmas mulatságnak ígérkezik a zombori tűzoltótestületnek jövő hó 4-én tartandó közvacsorája. Lelkes agitáció uralkodik az egész vonalon s ott ahol a rendezés számai összefutnak, ott már javában kovácsolják a siker abroncsait. Korits Eszter urrnő a multság lelke, nap-nap után konferenciákat tart és valóságos haditerével indul a győzelem elé. A multság minden tekintetben biztos kezekben van s tekintve a mulatokat, teljes biztonsággal mondhatjuk, hogy egyike lesz a farsang legdíszesebb mulatságainak. A közvacsorán részt vesz városunk egész társadalma. A tűzoltótestület a legnagyobb bőkezűséggel fog gondoskodni arról, hogy ezt a rokonszenvet meg is hálálja s ezért a szórakozások minden nemét fel fogja vonultatnia. Kitűnő zene, élvezetes program, sok száz szép lány, asszony, mint a május, úgy fogják vonzani a közönséget.

Hymen hírek. Göszl Pál zombori kereskedő eljegyezte Vargay Stefike urleányt Zomborban. Halász Elise urleány jegyet váltott Jünker Zsigmonddal Sziszekről.

Táncmultság. A zombori iparoskör e hó 5-én, vízkerezt elöestéjén, saját helyiségeiben táncvigalmat rendez s az este 8 órakor kezdődik. Belépő díj személyenként 1 korona, családonként 2 korona.

Körvadászat. Gróf Chotek futaki uradalmában — mint utólag értesülünk — nov. 21-26-ig tartattak meg a nagy vadászatok. Ez alkalommal a pusztákon 2 nap alatt 48 fogoly és 2483 nyul, az erdélyországi vadászaton pedig 4 nap alatt 1 róka, 5 őz, 32 fácán, 1 erdei szalonka és 1043 nyul ejtett zsákmányul. Jelen voltak: két Odeschalki herceg, gróf Elez, gróf Wurmbrand és fia, báró Hildebrand és Adamovics nagybirtokos.

A József főherceg szanatórium egyesület Budapesten a királyi bérházban vonzó kiállítását rendezett azon nyereménytárgyakból, melyeket február 25-én föltétlenül ki fog sorsolni. A kiállítást állandóan sokan tekintik meg. Ott csillog-ragyog tündérfényben a 22.000 koronás főnyeremény 635 brillant köve. Valóságos látványosság számba megy a 660 kötetből álló művészeti kivitelű könyvtár, melynek szekrénye élénken dokumentálja, mire képes a magyar ipar. Mahunka Imre es. kir. udvari szállító üzlet dicséri. A Nimródok a vadászfőlszerelés iránt érdeklődnek. 730 nyereménytárgy hívja föl a jótékony szívek emberszeretét, siessenek egy sorsjegyet, melynek ára egy korona, venni, mert amíg értékes nyereménytárgyak nyeremény-esélye biztatja őket, másrészt a népszanatóriumok alapjának gyarapodását eszközlik.

Megfagyott csecsemő. Egy lelketlen anya bűnét alapította meg a napokban megtartott orvosrendőri vizsgálat Szabadkán. Zsárics Róza hajadon eselédleány özv. Vojnits Hajdu Gáborné házában, ahol alkalmazva volt, az elmúlt esütörtökön éjjel gyermeket szült és az újszülöttet azon meztelenül kivitte az istállóba, ahol a szegény kisedő rövid idő alatt megfagyott. Mikor a házbéliek észrevették, hogy a eseléd rosszul van, orvost hívtak, aki előtt bevallotta, hogy újszülött gyermekét az istállóban rejtette el. A büntető eljárást a szivtelen leányzó ellen a rendőrség folyamatba tette.

NYILTTER. *)

Nyilatkozat.

Az 1904. évi október hó 25 én megjelent „Bácska” 83. számában Holtzmann Ignác tanítóra vonatkozó cikk elejétől végig valótlanságokat tartalmazott és az értesítés megjelenését, — a mely félreértésen alapult, — sajnálom. Torzsa, 1904. december hó 29-én.

Hettesheimer Péter.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

12441. sz.

polg. 1904.

HIRDETMEY.

Melylyel közhírré teszem, hogy Peicsits Kuzman és társainak Lielly Frigyes Vajszka község bírája és társai ellen Vajszka község határának tagosítása iránt folyamatba tett ügyben a zombori kir. törvényszék mint urbéri bíróság 12441/1904. sz. a. kelt végzésével az előnyomozás és a volt urbéres birtokok jelenlegi tulajdonosainak megszavaztatása végett kiküldetvén, e végből határnapul **1905. évi január hó 31-ik napjának d. e. 9 órájat** Vajszkára a község házára kintűztem.

Értesítem egyben érdekelteket, hogy a szavazásra jogosítottak névjegyzéke a szavazás napját megelőzőleg 8 napon át a szokott hivatalos órák alatt Vajszkán a község házában az érdekeltek által való megtekintetésre nyitva tartatik s hogy az ellen észrevételeiket vagy kifogásaikat fenti határnapon a szavazás megkezdése előtt a bírói kiküldöttnél szóval vagy írásban előadhassák.

Értesítem még érdekelteket, hogy szavazni személyesen vagy e célra különösen meghatalmazott által és pedig közjegyzőileg hitelesített meghatalmazás alapján lehet, továbbá, hogy a gyámság vagy gondnokság alatt álló érdekeltek helyett a gyámok s illetve gondnokok, avagy az illetékes árvaszék által kirendelt ügygondnok szavazhatnak s végül, hogy a meg nem jelenők, vagy a szavazástól egyébként tartózkodók a tagosítást kívánókhöz esatlakozottaknak fognak tekintetni.

Zomborban, 1904. évi december hó 28.

Szondy Mátyás.

kir. törvényszéki bíró, mint kiküldött.

HIRDETMEY.

A melylyel Bezdán község előljárósága meghirdeti azt, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező 1372 katasztrális hold területű nagyszigetnek szántóföldül nem használt 910 katasztrális holdnyi részét a folyó évi március hó 19-ik napjával kezdődő s 1906. évi március hó 19-ik napjával végződő egy évre legeltetési használatra haszonbérbe adja, 10,500 korona kikiáltási évi haszonbér mellett a folyó hó 8-ik napján d. u. 2 órakor a község háza tanácstermében megtartandó szó- és zárt írásbeli árverésen.

Bánatpénzül 1050 kor. teendő le.

A kellő bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok csak az árverés megkezdéseig lesznek elfogadva.

Bezdán, 1905. évi január hó 2-án.

Bosnyák János,

jegyző.

Lovas György,

2—1

bíró.

4651. sz.

kig. 1904.

Pályázati hirdetés.

Titeli járáshoz tartozó Felsőkaból községében üresedésbe jött községi szülész-női állásra pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **1905. évi január hó 16-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 200 (kettőszáz) korona készpénzfizetés, ezenkívül minden szülési eset után két korona díj.

Titel, 1904. december 29-én.

Szemző János,

főszolgabíró

2-1

2463. szám.

1904.

Árverési hirdetés.

Csátalja község egész határában az 1883-ik évi XX. t. c. 3. § a alapján gyakorolható vadászati jog 1905. évi január hó 5-től 1910. évi december hó 31-ig terjedő 6 évre — **1905. évi január hó 5. napján délelőtt 10 orakor** Csátalján a község ház tanácsstermében tartandó nyilvános szóbeli árverés útján bérbe fogadni.

Az évenkénti haszonbér kikiáltási ára 100 koronában állapítatik meg.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10% át bányapénzül az árverés megkezdése előtt a községi bírósághoz kezébe lefizetni.

Az árverési feltételek a rendes hivatalos órák alatt a községi jegyzőnél megtekinthetők.

Csátalján, 1904. december 27-én.

Szilvász György,
jegyző.**Putterer István,**
bíró.

5524 szám.

kig. 1904.

Pályázati hirdetés.

Bács Bodrog vármegye zombori járásához tartozó Ujszivác községénél elhalálozás folytán üresedésbe jött 2 szülész-női állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom az állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1905. évi január hó 20-áig** nyujtsák be, mert a később érkezettek figyelembe vételni nem fognak.

Az állások javadalmazása a következő:

Az I. ső bábai állás javadalmazása áll: 76 korona készpénz és 400 öl ingatlan haszonélvezetéből.

A II. ik bábai állás javadalmazása áll: 88 korona készpénzből.

Zombor, 1904. december hó 14-én

Tarozay,
főszolgabíró.

2-2

TEA RUM.

Eredeti import.

Ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer-, csemege- és festékkereskedésében

ZOMBORBAN. 6-4**BORELADÁS!**

Ó fehér, siller és vörös borok eladók. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

özv. Gyurisits Szávóné
Zomborban, Nemesmiliticsi-utca 266. szám.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Hirdetés.

A paeséri gör. kel. szerb hitközség ezen a közléssel teszi, hogy a tan. ermek kibővítését, átalakítását, valamint a tanítónő, tanító-, pap lakás és templom átalakítását árlejts útján kiadja.

Az elkészített költségvetés szerint:

1. A tanterem kibővítése, átalakítása, az iskolai butorok beszerzése s a tanítónői lakás átalakítása	4309 K 22 f.
2. A tanítói lakás átalakítása	301 " 20 "
3. A pap lakás átalakítása	124 " 90 "
4. A templom átalakítása	1146 " 30 "
Összesen	5881 K 62 f.

1. Az árlejts **1905. évi január hó 29-én (16-án)** az iskola helyiségében tartatik meg.

2. A hitközség fentartja azt a jogot, melyik vállalkozóra bizza a munkát.

3. A megbízott vállalkozó köteles 10%-ot mint óvadékot készpénzben lefizetni, valamint a költségvetés elkészítési árát is.

4. Bővebb értesítés alulírott elnöktől megtudható, akinél az elkészített költségvetés is megtekinthető.

Kelt Paeséron, 1904. december 22-én.

Csupity János, **Vidity Makszim,**
egyházi jegyző. 2-2 elnök.**Alkalmazást nyer.**

Egy a jegyzői teendőiben jártas egyén azonnal alkalmazást nyerhet. Bővebb értesítést ad **Ladány Ervin** közs. jegyző **Kerényen.** 3-2

Hirdetés.

Van szerencsém a fogyasztó közönségnek nagybecsű tudomására hozni, hogy a **marhabús árakat** a mai naptól fogva

leszállítottam

és pedig:

II. osztályu főzni való 64 fil.,
I. " " " 88 "
Pecsenyehus 96 "

további intézkedésig.

Tisztelettel

Kiss Sándor,

mészáros.

3-2

**Legfinomabb
dessert csokoládé**

kapható *4

ifj. Heindlhofer Róbertfűszer-, csemege- és festékkereskedésében
ZOMBORBAN.

6275. szám.

kig. 1904.

Pályázati hirdetés.

Bács Bodrog vármegye hódásági járáshoz tartozó Militics 3700 — nagyrészt németajku lakossággal bíró nagyközségben lemondás folytán megüresedett orvosi állásra pályázatot nyitok.

Az orvosi állással egybekötött javadalmazás:

1. Evi 1400 korona készpénz fizetés a községi pénztárból havi előleges részletekben.

2. Látogatási díj nappal 60 fillér, éjjel 1 kor 20 fillér.

3. Halottkémlésért 40 fillér.

4. Műtét díjak: a) minden foghuzásért darabonként 1 korona;

b) külső a bőr felületén eszközözendő apróbb felvágás vagy szurás 2 korona;

c) seb bevarrás és felnyitás 10 korona

d) szülésnél való közreműködés, a test külső felületén lévő jelentékenyebb daganatok eltávolítása, fül, szemhéj és egyéb helyen végzendő plasztikus munkátért 20 korona;

e) szülésnél végzendő és minden belső nagyobb mérvű műtétekért, ideértve az amputálást is, 40 korona.

Felhívom folyamodókat, hogy szabályszerűen s a német nyelv ismeretét is tanúsító hatósági bizonylattal felszerelt kérvényeiket hozzám **1905. évi január hó 25-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Hódáság, 1904. december 24-én.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

2-2

Korcsolyákból nagy raktár!!!

A trieszti linoleum-gyár képviselőjét

megnyertük, módunkban van tehát a n. é. közönségnek a **valódi linoleumot hallatlan olcsón** ajánlani.

A valódi linoleum (parafa-szőnyeg) nem tévesztendő össze az eddig általánosan ismert viaszos vászon futóval; **nálunk** csak annyi, mint a viaszos **tartósabb, elegánsabb és szebb** a linoleum ára **vászoné**, de használatban **s ennek köszönheti nagy elterjedtségét: előkelő úrilakokban, pénzüzetek, színházak-, szállodák-, kórházak- és vasúti kocsikban.**

Izléses mintájú futók és szőnyegek nagy választékban.

Érdeklődőknek alaposan ismertető füzetek rendelkezésre állanak.

Ez alkalommal felhívjuk a n. é. közönség figyelmét óriási raktárunkra.

A férfi és női divatcikkék, berndorfi alpaca- és chinaezüst használati és dísz-
tárgyak, karlsbadi porcellán szervizek, Ditmár-féle villanylámpák, bel- és külföldi gyer-
mekjátékok, utazócikkék, esőernyők, keztükr stb. stb. a legkényesebb ízlést is kielégítik.

Az elegáns úri világnak b. figyelmébe ajánljuk **valódi angol** nyakkendőinket, valamint fehéreneműraktárunkat.

Mindennemű diszműtárgyak karácsonyi és alkalmi ajándéknak.

Grammophonok „Odeon” lemezekkel, egy lapon két felvétel.

Számos látogatást kér

mély tisztelettel

GOLDFÁHN SÁNDOR ÉS FIA
ZOMBOR, KOSSUTH LAJOS-UTCA.

20-20

Csipkék, szalagok, ruhadiszek.

Illatszerek, szappanok, puderek.

Sétapálcák, borostyánszipkák, tajtékpipák, gyermekkocsik.

5072. szám.

kig. 1904.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Mély-
kut községben üresedésben levő községi
másod-segédjegyzői és községi irnoki
állásra pályázatot hirdetek és felhívom
mindazokat, kik ezen állásokra pályáz-
nak, hogy szabályszerűen felszerelt kér-
vényüket hozzám **1905. évi január
hó 10-ig** nyujtsák be.

Elkésve érkező kérvények figye-
lembe vétetni nem fognak.

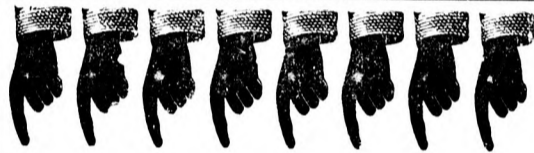
A községi másod-segédjegyzői állás
javadalmazása havi előleges részletekben
kifizetendő 857 korona készpénz fize-
tés, — az irnoki állás javadalmazása
pedig évi 800 korona.

Bácsalmás, 1904. december 22 én.

Szutrély Lipót,

főszolgabíró.

2-2

Alkalmi vétel.

**HALIFAX
KORCSOLYA,**

1 pár 3 korona.

Ifj. HEINDLHOFER RÓBERT

fűszer-, csemege- és festékkereskedésében

ZOMBORBAN.

6-4

9535 szám.

1904.

PÁLYÁZATI HIRDETME NY.

Pacsér községben üresedésben lévő
községi irnoki állásnak betöltése céljá-
ból ezezzel pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása havi elő-
leges részletekben a községi pénztárból
600 korona.

Felhívom a pályázni szándéko-
zókat, hogy sajátkezűleg irt 6/1888. sz.
szabályrendeletnek megfelelőleg és er-
kölsi bizonylattal felszerelt kérvényüket
hozzám **1905. évi január 30-ig**
annyival inkább nyujtsák be, mivel
később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A választási határidő utólag fog
kitűzteni.

Topolya, 1904. december 19.

Császár,

főszolgabíró.

3-1

Csinos báli meghívók.

Műsorok.

Falragaszok.

Syors és pontos kiszolgálás.

Méltányos árak.

Jáncrendek.

Megrendelhető:

Bittermann Nándor és Fia

kő- és könyvnyomdájában

Zomborban.

Zombor, Bittermann Nándor és fia kenyv- és könyvnyomdájából.